

Do Dyrekcji / Kierownictwa placówki oświatowej będącej adresatem niniejszej wiadomości

Wnioskodawca:

Natural Forest Foundation

ul. Królowej Jadwigi 13/21

11- 500 Giżycko

**Wniosek o udostępnienie informacji publicznej
(wraz z apelem o rewizję relacji
z Państwowym Gospodarstwem Leśnym Lasy Państwowe)
z dnia 9.10.2026 r.**

Na podstawie art. 2 ust. 1 oraz art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej zwracamy się o udostępnienie informacji publicznej dotyczącej współpracy Państwa placówki z Państwowym Gospodarstwem Leśnym Lasy Państwowe oraz jego jednostkami organizacyjnymi.

Niniejszy wniosek dotyczy okresu od 1 stycznia 2026 r. do dnia złożenia niniejszego wniosku.

Wnosimy o udostępnienie następujących informacji i dokumentów, w zakresie, w jakim znajdują się one w posiadaniu placówki:

1. Współpraca z Lasami Państwowymi

Prosimy o wskazanie wszystkich wydarzeń, zajęć, lekcji, warsztatów, konkursów, akcji, kampanii, festynów, uroczystości, spacerów, wycieczek, wspólnych nasadzeń drzew oraz innych przedsięwzięć edukacyjnych lub społecznych organizowanych lub współorganizowanych przez placówkę we współpracy z Państwowym Gospodarstwem Leśnym Lasy Państwowe lub jego jednostkami organizacyjnymi.

2. Informacje dotyczące poszczególnych przedsięwzięć

Dla każdego przedsięwzięcia, o ile informacje te znajdują się w posiadaniu placówki, prosimy o podanie:

daty,

nazwy lub rodzaju wydarzenia,

miejsca jego realizacji,
jednostki Lasów Państwowych uczestniczącej w przedsięwzięciu,
charakteru współpracy.

3. Umowy i porozumienia

Prosimy o udostępnienie kopii znajdujących się w posiadaniu placówki:
umów,
porozumień,
listów intencyjnych,
uzgodnień,
regulaminów,
programów współpracy,
innych dokumentów określających zasady współpracy z Lasami Państwowymi.

4. Materiały edukacyjne

Prosimy o udostępnienie kopii materiałów wykorzystywanych w ramach współpracy z Lasami Państwowymi, w szczególności:

prezentacji,
scenariuszy zajęć,
konspektów,
broszur,
publikacji,
materiałów informacyjnych,
materiałów multimedialnych,
materiałów przekazywanych uczniom lub nauczycielom.

Jeżeli materiały są dostępne w formie elektronicznej, prosimy o przekazanie ich w tej formie.

5. Materiały przekazywane bezpośrednio uczniom

Prosimy o informację, czy w ramach współpracy z Lasami Państwowymi uczniom lub wychowankom przekazywano bezpośrednio materiały edukacyjne, informacyjne, promocyjne lub inne materiały przygotowane albo dostarczone przez Lasy Państwowe.

Jeżeli tak, prosimy o udostępnienie ich kopii, w zakresie, w jakim placówka nimi dysponuje.

6. Świadczenia, sponsoring i finansowanie

Prosimy o udostępnienie informacji oraz dokumentów dotyczących świadczeń przekazywanych placówce przez Lasy Państwowe, w szczególności:

środków finansowych,
darowizn,
nagród,
materiałów,
wyposażenia,
finansowania lub współfinansowania wydarzeń,
świadczeń rzeczowych lub organizacyjnych,
związanych ze współpracą objętą niniejszym wnioskiem.

7. Wpływ na program lub sposób prowadzenia zajęć

Prosimy o udostępnienie znajdujących się w posiadaniu placówki dokumentów zawierających propozycje, zalecenia, scenariusze, wytyczne lub inne materiały przekazane przez Lasy Państwowe dotyczące sposobu prowadzenia edukacji leśnej, przyrodniczej lub ekologicznej albo sposobu przedstawiania zagadnień związanych z gospodarką leśną i ochroną lasów.

8. Zakres tematyczny edukacji

Prosimy o udostępnienie istniejących w placówce materiałów, programów, scenariuszy lub innych dokumentów wskazujących, czy w ramach współpracy z Lasami Państwowymi poruszano zagadnienia dotyczące:

starolasów,
ochrony starych i cennych przyrodniczo lasów,
moratoriów na pozyskanie drewna,
lasów społecznych,
ograniczeń gospodarki leśnej wynikających z ochrony przyrody,
konfliktów dotyczących sposobu gospodarowania lasami,
różnych modeli ochrony i użytkowania lasów,
społecznego udziału w podejmowaniu decyzji dotyczących lasów.

Nie wnosimy o sporządzenie nowej analizy ani o dokonanie przez placówkę oceny tych zagadnień. Chodzi wyłącznie o udostępnienie istniejących informacji i dokumentów znajdujących się w posiadaniu placówki.

9. Inne źródła edukacji

Prosimy o udostępnienie istniejących dokumentów wskazujących, czy w ramach działań dotyczących edukacji leśnej lub ochrony lasów placówka korzystała również z materiałów, ekspertów lub stanowisk podmiotów innych niż Lasy Państwowe.

10. Ocena współpracy

Prosimy o udostępnienie znajdujących się w posiadaniu placówki dokumentów dotyczących oceny, ewaluacji, analizy lub podsumowania współpracy z Lasami Państwowymi, jeżeli takie dokumenty zostały sporządzone.

11. Osoby odpowiedzialne za współpracę

Prosimy o wskazanie stanowisk lub funkcji osób odpowiedzialnych w placówce za organizację i koordynację współpracy z Lasami Państwowymi, w zakresie związanym z wykonywaniem zadań publicznych (z zachowaniem anonimowości personaliów).

12. Procedury dotyczące współpracy z podmiotami zewnętrznymi

Prosimy o udostępnienie obowiązujących w placówce regulaminów, procedur, zasad lub innych dokumentów określających współpracę z podmiotami zewnętrznymi w zakresie edukacji przyrodniczej, ekologicznej, leśnej lub obywatelskiej, o ile takie dokumenty istnieją.

Forma udostępnienia informacji

Prosimy o udostępnienie informacji oraz dokumentów w formie elektronicznej, poprzez przesłanie ich na adres:

[e-mail: fundacja.las.naturalny@gmail.com]

W przypadku dokumentów znajdujących się w formie elektronicznej prosimy, w miarę możliwości, o przesłanie ich w formacie, w którym są przechowywane.

W przypadku dokumentów znajdujących się w formie papierowej, prosimy o przesłanie ich skanów lub kserokopii w formie cyfrowej.

Nie wnosimy o tworzenie nowych analiz, zestawień, ocen ani opracowań, jeżeli placówka nie posiada takich informacji. Przedmiotem wniosku są informacje oraz dokumenty już istniejące i znajdujące się w posiadaniu placówki.

Jeżeli część informacji została już opublikowana w Biuletynie Informacji Publicznej lub na stronie internetowej placówki, prosimy o wskazanie bezpośredniego adresu strony, pod którym można się z nią zapoznać.

Jeżeli placówka nie jest podmiotem zobowiązanym do udostępnienia którejkolwiek z żądanych informacji albo nie posiada określonych informacji, prosimy o poinformowanie o tym w odpowiedzi.

W przypadku braku możliwości udostępnienia informacji w terminie określonym w art. 13 ust. 1 ustawy prosimy o poinformowanie o przyczynach opóźnienia oraz o terminie udostępnienia informacji, zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy.

W przypadku odmowy udostępnienia informacji publicznej prosimy o wskazanie podstawy prawnej odmowy oraz zastosowanie właściwego trybu przewidzianego w ustawie o dostępie do informacji publicznej.

APEL O REWIZJĘ WSPÓŁPRACY EDUKACYJNEJ Z LASAMI PAŃSTWOWYMI

Szanowni Państwo,

zwracamy się do Państwa jako do osób odpowiedzialnych nie tylko za edukację dzieci i młodzieży, lecz również za kształtowanie ich świadomości obywatelskiej, przyrodniczej i społecznej.

Prosimy o dokonanie jednej, być może niewygodnej, ale naszym zdaniem koniecznej rewizji:

czy współpraca Państwa placówki z Lasami Państwowymi – w formie wspólnych wydarzeń, sadzenia lasu, spacerów z leśnikiem, festynów, konkursów, lekcji, prelekcji, programów edukacyjnych czy materiałów dydaktycznych – jest rzeczywiście wyłącznie edukacją przyrodniczą, czy może jednocześnie stanowi element szerszej komunikacji instytucjonalnej Lasów Państwowych?

Nie formułujemy tego pytania przeciwko leśnikom jako grupie zawodowej. Nie kwestionujemy również wartości bezpośredniego kontaktu dzieci z lasem. Kwestionujemy natomiast założenie, że kontakt z Lasami Państwowymi jest z definicji neutralnym przekazem edukacyjnym.

Trzy kolejne raporty Natural Forest Foundation dotyczące monitoringu procesów ochrony lasów w Polsce prowadzą do wniosku, że problem jest znacznie poważniejszy.

Raporty opublikowane w ramach monitoringu procesów ochrony lasów w Polsce

1. Edukacja leśna nie odbywa się w próżni

Raporty wskazują na Lasy Państwowe nie tylko jako podmiot zarządzający lasami, lecz również jako aktywnego uczestnika debaty publicznej.

Raport 1 analizuje komunikację społeczną Lasów Państwowych oraz jej cele. Wskazuje m.in. na wykorzystywanie komunikacji do realizacji celów polityki leśnej, wzmacniania pozytywnego przekazu, osłabiania przekazów postrzeganych jako zagrażające oraz budowania określonego wizerunku i etosu leśnika.

To zasadniczo zmienia sposób, w jaki powinniśmy patrzeć na obecność Lasów Państwowych w szkołach.

Jeżeli instytucja prowadzi jednocześnie działalność edukacyjną, informacyjną i komunikacyjną związaną z własnymi celami instytucjonalnymi, szkoła powinna mieć świadomość, że przekazywane treści mogą nie być wyłącznie neutralną edukacją przyrodniczą.

2. Problem nie polega na jednym spacerze z leśnikiem

Pojedynczy spacer z leśnikiem nie jest problemem. Problemem może być skala i systemowość współpracy.

Lasy Państwowe są obecne w szkołach, przedszkolach, na festynach, podczas lokalnych wydarzeń, akcji sadzenia drzew, konkursów, zawodów, spotkań rodzinnych, uroczystości i programów edukacyjnych. Powstaje w ten sposób bardzo szeroka sieć kontaktów z dziećmi, młodzieżą, nauczycielami, rodzicami i samorządami.

Szkoła może w takim systemie stać się – nawet całkowicie nieświadomie – lokalnym elementem infrastruktury komunikacyjnej Lasów Państwowych. Jej autorytet może dodatkowo zwiększać wiarygodność przekazu pochodzącego od instytucji.

3. Dziecko nie rozróżnia „edukacji o lesie” od „komunikacji instytucji”

Dla dziecka informacja przekazywana podczas lekcji, wycieczki, konkursu czy wspólnego sadzenia drzew uzyskuje dodatkową legitymizację właśnie dlatego, że pojawia się w szkole lub podczas wydarzenia organizowanego przez szkołę.

Jeżeli dziecko słyszy, że leśnicy sadzą i chronią las, że gospodarka leśna jest potrzebna, a pozyskanie drewna jest elementem prawidłowego funkcjonowania lasu, może jednocześnie nie otrzymać informacji o:

sporach dotyczących ochrony najcenniejszych lasów,

moratoriach na pozyskanie drewna,

problemie ochrony starolasów,

stanowiskach naukowców i organizacji społecznych,

różnicach pomiędzy polityką Lasów Państwowych a stanowiskami innych instytucji państwowych,

konfliktach dotyczących planów urządzenia lasu,

społecznych oczekiwaniach dotyczących ochrony lasów,

sposobu funkcjonowania lasu jako samodzielnego tworu przyrody,

Raport 3 wskazuje, że samo zidentyfikowanie lasów posiadających cechy starolasów nie gwarantuje ich ochrony, a moratorium ograniczające pozyskanie drewna nie zastępuje

trwałych mechanizmów ochronnych. Jeżeli szkoła przekazuje tylko jedną perspektywę, uczeń może otrzymać obraz lasu odpowiadający przede wszystkim perspektywie instytucji, która nim zarządza.

4. Najpoważniejsze ryzyko: szkoła może przekazywać tylko jedną stronę sporu

W polskiej polityce leśnej istnieją rzeczywiste spory dotyczące m.in.:

relacji pomiędzy ochroną przyrody a produkcją drewna,

funkcji społecznych i gospodarczych lasów,

ochrony starolasów,

zakresu moratoriów wstrzymujących wycinki,

przyszłości lasów społecznych,

sposobu prowadzenia gospodarki leśnej,

realizacji celów polityki państwa i polityki Unii Europejskiej,

udziału społeczeństwa w podejmowaniu decyzji dotyczących lasów.

Raport 2 wskazuje również na napięcia pomiędzy działaniami i celami Lasów Państwowych a kierunkami polityki państwa i Unii Europejskiej oraz na problem niezależnego nadzoru nad funkcjonowaniem tej instytucji. Jeżeli w edukacji szkolnej prezentowana jest wyłącznie jedna strona tych sporów, trudno mówić o pełnej edukacji obywatelskiej i przyrodniczej.

5. Jeszcze poważniejszy problem: kształtowanie opinii publicznej

Raporty dotyczące monitoringu zwracają uwagę na rolę komunikacji Lasów Państwowych w kształtowaniu społecznego postrzegania polityki leśnej.

Nie chodzi więc wyłącznie o przekazywanie informacji o lesie.

Jeżeli komunikacja instytucji jest jednocześnie narzędziem realizacji jej celów polityki leśnej, budowania pozytywnego wizerunku i kształtowania społecznych postaw, należy postawić pytanie, czy szkoła powinna bez dodatkowej refleksji udostępniać tej komunikacji swój autorytet i dostęp do dzieci oraz młodzieży. Czy szkoła powinna być miejscem, w którym jedna instytucja publiczna uzyskuje uprzywilejowaną możliwość przedstawiania własnej polityki?

6. Szczególnie niepokojące są starolasy i obszary objęte moratorium

W raportach Natural Forest Foundation analizowane są m.in. przypadki lasów o bardzo wysokim wieku i wartości przyrodniczej.

Raport 1 obejmuje m.in.:

około 200-letnie pozostałości Puszczy Niepołomickiej,
około 130-letnią Kwaśną Buczynę w rejonie Bielska-Białej,
stare dęby w aglomeracji poznańskiej, których wiek sięga około 177–184 lat.

Raport 2 analizuje kolejne przykłady, m.in.:

około 160-letnie lasy określane jako „Puszczańskie Olbrzymy”,
około 141-letni grąd subborealny,
około 160-letni „Dębowy Gaj” w Puszczy Boreckiej.

Raport 3 wskazuje, że proces identyfikacji starolasów nie gwarantuje objęcia ochroną wszystkich lasów o najwyższych wartościach ekologicznych. Podobnie moratorium ograniczające pozyskanie drewna nie jest tożsame z trwałą ochroną a działania Lasów Państwowych służą deprecjacji idei ochrony zarówno starolasów jak i obszarów objętych moratorium.

Powstaje więc pytanie: czy szkoła powinna prowadzić edukację dotyczącą ochrony lasów wyłącznie poprzez instytucję, której działania i sposób zarządzania częścią takich lasów są jednocześnie przedmiotem publicznej debaty i krytycznej analizy?

7. Jest jeszcze problem przemysłu drzewnego

Raport 2 poświęca odrębną część relacjom pomiędzy polityką leśną a przemysłem drzewnym. Wskazuje na ryzyko wpływu interesów gospodarczych na kształt polityki leśnej oraz na potrzebę przejrzystości relacji pomiędzy administracją leśną, przemysłem i społeczeństwem.

Raport 3 wskazuje na potrzebę transparentnego dialogu z sektorem drzewnym oraz niezależnych analiz dotyczących jego wpływu na politykę leśną. To również powinno być elementem edukacji.

Bo jeżeli uczymy dzieci, czym jest las i gospodarka leśna, warto również odpowiedzieć na pytanie: czy polska polityka leśna jest przede wszystkim polityką ochrony ekosystemów, polityką gospodarczą, czy próbą pogodzenia obu tych funkcji?

8. Ryzyko dla szkoły jest również ryzykiem dla demokracji

Szkoła powinna kształtować zdolność do samodzielnego oceniania informacji, porównywania stanowisk i rozumienia konfliktów interesów. Jeżeli uczeń poznaje politykę leśną wyłącznie z perspektywy jednej instytucji, nie otrzymuje pełnego obrazu problemu.

Nie oznacza to, że leśnik nie powinien prowadzić zajęć. Oznacza natomiast, że leśnik nie powinien być automatycznie jedynym źródłem wiedzy o polityce leśnej i lesie. Obok

przedstawiciela Lasów Państwowych uczniowie mogą poznawać stanowiska niezależnych naukowców, organizacji społecznych, samorządów, innych instytucji państwowych oraz lokalnych społeczności. To nie osłabia edukacji leśnej. To ją wzmacnia.

9. O co prosimy dyrektorów szkół i placówek oświatowych?

Prosimy o odpowiedź na kilka prostych pytań:

Jakie wydarzenia placówka organizuje we współpracy z Lasami Państwowymi?

Kto przygotowuje materiały wykorzystywane podczas tych wydarzeń?

Czy materiały przedstawiają również stanowiska niezależnych naukowców i organizacji społecznych?

Czy uczniowie poznają konflikty pomiędzy funkcją produkcyjną a ochroną przyrody?

Czy podczas zajęć omawiane są starolasy?

Czy omawiane są moratoria i przyczyny ich wprowadzania?

Czy przedstawiane są argumenty za trwałą ochroną najcenniejszych lasów?

Czy uczniowie poznają pojęcie lasów społecznych?

Czy przedstawiane są stanowiska Ministerstwa Klimatu i Środowiska, jeżeli różnią się one od stanowiska Lasów Państwowych?

Czy uczniowie mają możliwość poznania stanowisk innych organizacji społecznych i ekspertów?

Czy placówka rozróżnia działalność edukacyjną od działalności promocyjnej lub wizerunkowej?

Czy placówka jest w stanie wskazać, które elementy przekazu dotyczącego lasów wynikają z wiedzy przyrodniczej, a które odnoszą się do polityki leśnej konkretnej instytucji?

10. Nie proponujemy zamknięcia dzieciom dostępu do lasu

Nie proponujemy zerwania współpracy z leśnikami. Proponujemy pluralizm.

Jeżeli leśnik prowadzi spacer po lesie, warto, aby uczniowie mogli również spotkać się z niezależnym ekologiem lub naukowcem.

Jeżeli szkoła organizuje sadzenie drzew, warto rozmawiać również o różnicy pomiędzy lasem naturalnym a plantacją, o starych drzewach, martwym drewnie, naturalnych procesach i ciągłości ekosystemów.

Jeżeli szkoła organizuje festyn leśny, można również rozmawiać o starolasach, moratoriach, lasach społecznych i sporach dotyczących sposobu gospodarowania lasami.

Materiały Lasów Państwowych mogą być wykorzystywane. Nie powinny jednak automatycznie stawać się jedynym obrazem polskiej polityki leśnej, jaki otrzymuje uczeń.

11. Najważniejsze pytanie

Najważniejsze pytanie nie brzmi: „Czy lubicie Państwo Lasy Państwowe?”. Nie brzmi również: „Czy leśnicy dobrze wykonują swoją pracę?”. Brzmi ono: czy szkoła wie, kiedy jej autorytet edukacyjny pomaga budować społeczną legitymizację instytucji, której sposób działania i polityka są przedmiotem publicznej debaty i sporów pomiędzy instytucjami publicznymi?

Można jednocześnie szanować leśników, kochać las, korzystać z ich wiedzy i doświadczenia, a jednocześnie krytycznie analizować politykę instytucji, w której pracują.

12. Jaka jest rzeczywista rola polskich szkół w tym systemie?

Jeżeli komunikacja społeczna Lasów Państwowych służy – jak wskazują analizowane raporty – realizacji celów odmiennej polityki leśnej wobec celów Państwa, budowaniu społecznego poparcia dla tych celów, kształtowaniu pozytywnego wizerunku leśnictwa i wpływaniu na sposób postrzegania polityki leśnej, wówczas każda szkoła uczestnicząca w takim systemie może stać się jego lokalnym ogniwem.

Nie musi to być działanie intencjonalne.

Może nim być:

lekcja,

spacer,

konkurs,

wspólne sadzenie drzew,

festyn,

zdjęcie opublikowane w mediach społecznościowych,

materiał przekazany uczniom,

udział leśnika w szkolnym wydarzeniu.

Każde z tych działań może budować społeczne zaufanie do instytucji. Dlatego szkoła nie powinna być bezrefleksyjnym kanałem komunikacji żadnej instytucji publicznej.

13. Nasz apel

Zwracamy się do dyrektorów szkół, przedszkoli, zespołów szkół, placówek oświatowych, samorządów oraz organów prowadzących:

nie zrywajcie automatycznie współpracy z Lasami Państwowymi. Najpierw ją przeanalizujcie.

Sprawdźcie:

czego rzeczywiście uczą się dzieci,
jakie informacje są przekazywane,
czego w tych materiałach brakuje,
czy uczniowie poznają różne stanowiska,
czy współpraca ma charakter rzeczywiście edukacyjny,
czy pojawiają się również elementy komunikacji instytucjonalnej,
czy szkoła zachowuje niezależność edukacyjną.

Najważniejsze jest bowiem to, aby edukacja o lesie nie została zastąpiona edukacją jednej instytucji zarządzającej lasem. Dzieci powinny uczyć się kochać las, rozumieć jego funkcjonowanie i chronić jego wartości przyrodnicze. Nie powinny natomiast otrzymywać przekazu, w którym sposób funkcjonowania jednej instytucji jest przedstawiany jako jedyny możliwy model gospodarowania wspólnym dobrem. Las jest dobrem wspólnym. Dlatego również wiedza o nim powinna być dobrem wspólnym – dostępnym z różnych perspektyw, opartym na wiedzy naukowej, przejrzystości i możliwości samodzielnego wyciągania wniosków.

Raporty opublikowane w ramach monitoringu procesów ochrony lasów w Polsce

Z poważaniem

Adrian Grzegorz

Natural Forest Foundation

ul. Królowej Jadwigi 13/21

11- 500 Giżycko

T:737 68 56 93

M:fundacja.las.naturalny@gmail.com

www.fundacjalasnaturalny.pl